

Ste morda že kdaj s prostim očesom opazovali ozek Lunin srp nekaj dni po mlaju ali pa nekaj dni pred mlajem? Če niste, to poskusite storiti čim prej, ob prvi ugodni priliki, recimo v prvi jasni noči. Opazili boste nekaj nenavadnega.

Lunina pepelnata svetloba.

Za radovedne opazovalce.

Ko je osvetljen ozek Lunin srp, lahko opazimo, da je osvetljen tudi ostali del Lune. S tega od Sonca neosvetljenega dela Lune vseeno prihaja šibka svetloba, ki nekako spominja na medlo svetenje s pepelom posute žerjavice v temi. In prav po pepelu je opisani pojav dobil tudi ime *pepelnata svetloba (Lune)*.

Pepelnata svetloba Lune po mlaju; pogled z daljnogledom 11x80.

Foto: Janez Kos

Zanima nas, kaj povzroča to šibko svetenje? Kaj naj bi osvetljevalo od sončne svetlobe skrit temni del Lune? Odgovor je preprost in nepričakovan hkrati. Luno osvetljuje od Sonca osvetljena naša Zemlja.

Polna luna močno osvetljuje temno Zemljino površje. Kako nenavadno lepa je pokrajina, ko se čez njo razlije mehka mesečina. Podobno kot polna luna osvetljuje Zemljo in povzroča mesečino, tudi "polna zemlja" osvetljuje temno Lunino površje. Če bi se lahko znašli na površju našega satelita v tistih krajih, od koder z Zemlje vidimo pepelnato svetlobo, bi od tam na Luninem nebu videli našo Zemljo kot veliko svetečo okroglo ploskvico. Zemlja bi svetlila dosti

močnejše na Luninem nebu, kot nam sveti polna luna. Zdela bi se nam kar 15-krat svetlejša, kot je z Zemlje vidna polna luna.

Lunina pepelnata svetloba pred mlajem. Foto: L. Grant, Iran.
Sliki sta s spleta.

Izberemo primeren kraj in čas. Opazujemo mlado ali pa staro luno, jo skiciramo in dopolnimo z njenim obrisom pepelnate svetlobe.

Ko je pri opazovanju proti Luni obrnjen celinski del Zemlje (Evropa, Azija, Afrika, Avstralija), je pepelnata svetloba bolj rumenkaste barve, ko pa je proti Luni obrnjena večina vodnega dela (Tihi ocean), pa je bolj modrikasta.

Poskusite ugotoviti barvni odtenek te svetlobe. Pojav lahko tudi fotografirate.